Valtiovarainministeriö NEUVOSTORAPORTTI VM2017-00375

EUS Ikonen Susanna(VM), Morén Pekka(VM), Haanpää Tiina(VM)

19.06.2017

JULKINEN

Asia
Ecofin-neuvosto 16.6.2017; yhteenvetoraportti

Kokous
Talous- ja rahoitusasioiden neuvosto 16.06.2017

Ecofin-neuvostossa 16.6. ei päästy sopuun sähköisten julkaisuiden alennetuista alv-kannasta. Ratkaisua ei löytynyt myöskään yleisestä käännetystä arvonlisäverovelvollisuudesta.

Neuvostossa kuultiin komission tilannekatsaus rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämistä koskevasta toimintasuunnitelmasta. Komissio esitteli myös 8.6. julkaistun pääomamarkkinaunionin väliarvionsa. Lisäksi neuvostossa hyväksyttiin pankkiunionin vahvistamiseen liittyvät yleisnäkemykset, eurooppalaisen ohjausjaksoon liittyvät maakohtaiset suositukset ja lausunnot, sekä vakaus- ja kasvusopimukseen liittyvät päätökset ja suositukset.

Euroryhmässä päästiin sopuun Kreikan lainaohjelman toisesta väliarviosta ja lainaerän suuruudeksi sovittiin 8,5 miljardia euroa. Lainaerä on osa Kreikan kolmatta lainaohjelmaa, josta euroryhmä sopi elokuussa 2015.

Sähköisten julkaisujen alennettu arvonlisäverokanta

Puheenjohtaja tavoitteli yleisnäkemystä komission ehdotuksesta antaa jäsenvaltioille oikeus soveltaa sähköisiin julkaisuihin alennettua alv-kantaa. Keskustelussa Tshekki viittasi laajempaan verokantoja koskevaan ehdotukseen ja ihmetteli, miksi tämä asia tulee hoitaa erikseen. Laajempaa keskustelua ei käyty ja puheenjohtaja totesi lopuksi, ettei yksimielisyyttä asiasta ole löytynyt. Puheenjohtaja tai tuleva puheenjohtaja eivät indikoineet mitään sen osalta, miten asiassa on tarkoitus edetä.

Yleinen käännetty arvonlisäverovelvollisuus

Puheenjohtaja tavoitteli yleisnäkemystä yleistä käännettyä alv-velvollisuutta koskevasta ehdotuksesta. Keskustelussa erityisesti Ranska totesi, ettei ole valmis hyväksymään puheenjohtajan kompromissia, vaikka se onkin edennyt oikeaan suuntaan. Tshekki halusi muuttaa kompromissia vielä enemmän omien intressiensä mukaiseksi. Puheenjohtaja totesi lopuksi, että laaja enemmistö tukee kompromissia, mutta yksimielisyyttä ei ole. Puheenjohtaja toivoo, että asiaan palataan myöhemmin.

Terrorismin rahoituksen estäminen

Komissio antoi tilannekatsauksen helmikuun 2016 toimintasuunnitelmastaan. Neljännen rahanpesudirektiivin täytäntöönpanoa on päätetty nopeuttaa, kuten myös tiettyjen muutosehdotusten toteuttamista, koskien mm. listaa kolmansista maista joiden järjestelmissä on puutteita. Komissio on esittänyt muutoksia myös käteisen rahan käyttöön, sekä ehdotuksia liittyen rahanpesun selvittelykeskusten (FIU) toimintaan tullaan käsittelemään. Puheenjohtaja totesi lopuksi, että rahanpesun ja terrorismin rahoituksen estämiseen on sitouduttu poliittisella tasolla.

Pääomamarkkinaunionin väliarvio

Pääomamarkkinaunionin väliarvio julkaistiin 8.6. ja komissio esitteli nyt sen pääkohtia. Kaksi hanketta on jo saatu päätökseen liittyen arvopaperistamiseen ja eurooppalaisiin riskipääomarahastoihin. Molemmat hankkeet ovat tärkeitä erityisesti pk-sektorin rahoituksen monipuolistamiseksi. Uusia hankkeita tullaan käynnistämään pian. Haasteita liittyy Euroopan pääomamarkkinoiden avaamiseen laajemmin maantieteellisesti eri toimijoille ja sijoittajille. Esille nousi myös FinTech, kansallinen sääntely ja järjestämättömät luotot. Puheenjohtaja totesi loppuun, että pääomamarkkinaunionin väliarvion päätelmiä käsitellään heinäkuun Ecofin-neuvostossa.

Neuvoston muut asiat

Pankkiunionin vahvistamiseen liittyvät yleisnäkemykset todettiin hyväksytyiksi ja puheenjohtajan edistymisraportti todettiin saaduksi. Järjestämättömistä luotoista puheenjohtaja totesi, että neuvoston päätelmät tuodaan yhdessä loppuraportin kanssa heinäkuun Ecofiniin. Eurooppalaiseen ohjausjaksoon liittyen neuvosto hyväksyi maakohtaiset suositukset ja lausunnot. Neuvosto hyväksyi myös neuvoston päätökset liittyen Portugalin ja Kroatian poistumiseen liiallisen alijäämän menettelystä, sekä Romanian kohdalla suosituksen aloittaa merkittävän poikkeaman menettely. Ecofin-aamiaisaiheena oli Portugalin ennenaikainen lainan takaisinmaksu Kansainväliselle valuuttarahastolle. Ecofin-neuvoston lopuksi pidettiin asialistan ulkopuolelta istunto, jossa kerrottiin, että Euroopan Investointipankin pääjohtajan kausi on päättymässä.

Euroryhmä 15.6.2017

1. Eurooppalaisen kriisinratkaisujärjestelmän toimeenpano

Yhteisen kriisinratkaisuneuvoston (SRB) puheenjohtaja Elke König ja Euroopan keskuspankin pankkivalvonnan (Supervisory Board) varapääjohtaja Sabine Lautenschläger sekä komissio informoivat euroryhmää pankkien kriisinratkaisun ajankohtaisista tapahtumista. Edellisellä viikolla tehty espanjalaisen Banco Popular -pankin kriisinratkaisun todettiin edenneen vastikään pystytetyssä kriisinratkaisujärjestelmässä nopeasti siten että taattiin ydintoimintojen jatkuminen eikä veronmaksajille aiheutunut kustannuksia. Euroryhmä oli tähän tyytyväinen.

2. Euroryhmän alustava työohjelma loppuvuodelle 2017

Kokouksessa hyväksyttiin euroryhmän loppuvuoden työohjelma. Keskusteluissa tulevat olemaan mm. pitkän aikavälin kasvua vahvistavat ja työllisyyttä edistävät toimet, euromaiden alustavat talousarviosuunnitelmat, Kreikan sopeutusohjelman eteneminen sekä muiden ohjelmamaiden seuranta ns. ohjelman jälkeisen prosessin puitteissa. Lisäksi tulevia aiheita ovat mm. euroalueen vakauskehityksen seuranta, pankkiunionin edistymiseen liittyvät asiat sekä EMU:n syventäminen.

3. Temaattinen keskustelu kasvusta ja työllisyydestä: julkisen talouden laatu; menokartoitus – seuranta

Euroryhmässä keskusteltiin julkisten menojen laadusta osana temaattisia keskusteluja kasvusta ja työllisyydestä. Keskustelun pohjana oli komission selvitys euromaiden menokartoituksista (spending review). Menokartoitusten tavoitteena on ollut parantaa julkisten palveluiden laatua ja toisinaan etsiä säästökohteita. Komission analyysin johtopäätös oli, että tarvitaan vahva ja menokartoituksen loppuun asti pysyvät poliittinen mandaatti. Euroryhmässä oltiin pitkälti samaa mieltä komission analyysin kanssa. Todettiin, että menokartoitusten vertailu edesauttaa hyvien käytänteiden löytämisessä julkisen talouden laadun parantamiseksi. Euroryhmä palaa tähän aiheeseen ensi vuonna.

4. IMF artikla IV - konsultaatio euroalueella

Kansainvälisen valuuttarahaston pääjohtaja Christine Lagarde esitteli vuosittaisen artikla IV-konsultaation tuloksia euroalueella. Konsultaatiossa IMF vaihtaa näkemyksiä komission, EKP:n ja muiden eurooppalaisten instituutioiden kanssa laajasti talouteen ja taloudenpitoon liittyvistä kysymyksistä. IMF julkaisee konsultaatiosta loppuraportin, jossa se kuvaa näkemyksiään mm. euroalueen talouskehityksestä, julkisen talouden tilasta, rahoitusmarkkinoiden vakaudesta ja alueen haasteista.

IMF:n arvio euroalueen talouskasvusta on positiivinen. Vaihtelu euromaiden talouskasvussa on pienimmillään sitten euron liikkeellelaskun ja talouskasvu on laaja-alaista. Toisaalta euroalueella on edelleen rakenteellisia heikkouksia, haasteita ja epätasapainottomuuksia. Reaalitulojen lähentyminen ei ole edistynyt ja erot kilpailukyvyssä euromaiden välillä ovat kasvaneet. IMF:n mukaan nyt on aika toteuttaa ja edistää tuottavuutta lisääviä ja EU-maiden lähentymistä edistäviä rakenteellisia uudistuksia sekä EU-tasolla että maakohtaisesti. Euroryhmässä oltiin tyytyväisiä IMF:n arvioon euroalueen talouden vahvistumisesta ja että elpyminen on yhä laaja-alaisempaa. IMF tulee julkaisemaan loppuraporttinsa jonkin ajan kuluttua.

5. Kreikan EVM-ohjelman toisen väliarvion hyväksyminen ja velka-huojennukset

Kreikka on toteuttanut lähes kaikki sovitut 140 ennakollista tointa, joista 51 koskee julkisen talouden kestävyyden vahvistamista, 12 rahoitusvakauden vahvistamista, 65 kilpailukyvyn parantamista ja kasvun edellytyksiä sekä 12 julkisen hallinnon kehittämistä. Toimet koskevat muun muassa työ- ja hyödykemarkkinoiden avaamista, tilastoviranomaisten itsenäisyyttä sekä pankkien järjestämättömien luottojen hallintaa. Lisäksi Kreikka on tehnyt tuloverotukseen ja eläkejärjestelmään uudistuksia, jotka tulevat voimaan lainaohjelman päättymisen jälkeen. Näiden uudistusten merkitys julkisen talouden kestävyyden turvaamisessa pitkällä aikavälillä on ensisijaisen tärkeää.

Lisäksi euroryhmä sopi, että Kreikan tulee saavuttaa 3,5 % perusylijäämää vuoteen 2022 saakka. Tämän jälkeen julkisen talouden vakauden varmistamiseksi riittää, että Kreikka pitää yllä 2 % perusylijäämää aikaisemmin arvioidun 3,5 % perusjäämän sijasta.

Euroryhmä sopi seuraavan lainaerän suuruudeksi 8,5 miljardia euroa. Se on osa Kreikan kolmatta lainaohjelmaa, josta euroryhmä sopi elokuussa 2015. Lainaohjelma on kooltaan enintään 86 miljardia euroa. Kreikka on tähän mennessä saanut lainaohjelmasta 31,7 miljardia euroa.

Muodollisen päätöksen lainaerästä tekee Euroopan vakausmekanismin (EVM) johtokunta.

Lisäksi euroryhmä tarkensi linjauksia siitä, millaisia lisähuojennuksia Kreikan lainaehtoihin voidaan harkita, kun Kreikka on saattanut ohjelmansa päätökseen vuonna 2018. Mahdolliset huojennukset perustuisivat toukokuussa 2016 sovittuihin periaatteisiin, joiden mukaan Kreikan on toteutettava ohjelman ehdot onnistuneesti. Mahdolliset velkaehtojen helpotukset toteutetaan Euroopan rahoitusvakausvälineelle (ERVV) jo annettujen takausten puitteissa. Toimien tarve ja mitoitus arvioitaisiin vielä erikseen päivitettyjen velkakestävyyslaskelmien perusteella. Euroryhmä on jo aiemmin myös linjannut, ettei lainapääomaa leikata. Mahdolliset toimet voisivat koskea ensisijaisesti Kreikan toisesta lainaohjelmasta saamia lainoja, yhteensä noin 130,9 miljardia euroa. Kysymykseen voisivat tulla rajattu painotetun keskilaina-aikojen pidentäminen ja kertyvien korkojen pääomittamisen jatkaminen sen varmistamiseksi, että Kreikan vuotuiset velanhoitokustannukset pysyvät hallittavalla tasolla. Tavoitteena on varmistaa Kreikan paluu markkinaehtoisen rahoituksen piiriin.

Toimenpiteet mahdollistavat sen, että Kansainvälisen valuuttarahasto (IMF) osallistuu ohjelmaan. IMF:n johtokunnan odotetaan tekevän periaatepäätöksen 14-kuukauden ohjelmasta heinäkuussa. Ohjelman rahoittamisesta IMF päättää myöhemmin. Edellytyksenä rahoitukselle on, että ohjelma etenee sovitusti ja Kreikan velkaehtojen huojennuksista sovitaan.

Suomen edustajat
VMI Orpo, PE Vierros-Villeneuve, AVS Saarenheimo, virkamiesvaltuuskunta

Asiakirjat
-

Liitteet

Viite

Asiasanat
Hoitaa

Tiedoksi